

jo daje svoji živini, kedar se kaže, da ji je je treba. Škoda je tedaj gotovo, da pri nas ne pride živinska sol za malo ceno na prodaj in je nimamo pri rokah.

Kar se tiče konj, njim pride sol prav, če je dobijo zmerno in si je lahko vzamejo sami, kolikor se jim je zljubi. To budi v njih željo po jelu in krma jim diši za veliko bolj, kakor brez soli. Vidi se tacim živalim tudi k malu, da se počutijo dobro; njih dlaka je gladka in se sveti in ujeda, ki nastane iz tega, da žival ne prebavi krme dobro, ne dobi tako lahko.

Tudi krma, ki je nekaj slabša, daje se konjem še brez večje nevarnosti za njih zdravje, ako se poškropi s slano vodo. Na eden meter-ski cent razpusti se eden kilo soli in z njo se poškropi krma, potem ko se je pretresla ali pretepla. Tega pa je pri taki krmi treba za to, da se odpravi iz nje prah in pesek in enake reči, ki jih je več ali manj v njej.

Nikoli pa se ne sme dati preveč soli živali. Poprek se sodi, da je soli za eno žival dovolj, ako je dobi na dan 12 do 15 gramov, 20 gramov sme se ji dati le izjemoma. Kjer je mogoče, daje se konjem sol v podobi solnih kamenov. Le-te potlej liže žival, kedar se ji zazdi in ni se bati, da je dobi preveč va-se. Sem-tertje se je še ne dotakne žival, v tem so si pojedine živali različne in tudi ena in tista žival ne seže vselej z enako slastjo po soli.

Ako konj liže po zidu, ali po usnji, po svojih jasliah in po lesovji. tedaj je znamenje, da mu je treba mineralske snovi, torej soli. Kedar krma ni čisto zdrava in je torej človeku za to, da obvaruje svoje živali mogočih boleznih, sme primešati raztolčene soli v krmo, to velja tudi pri ovsa. Pri konjih, ki ne dobijo za hrano veliko ovsa, ampak poleg sena le še korenje, rez itd., potem pri žrebetih, ki jim je treba še rasti, izlasti kar se tiče kosti, bode dobro, če še dobé živali poleg soli tudi fosforovo apno. Le-to se dobi v podobi krmske moke in treba ga je kupiti v štacuni.

Za sadjerejce.

Znano mi je, da je mnogim sadjerejcem previsoka cena sadnih cepičev, kajti vrtnarji zahtevajo 5—6 kr. za en cepič. To jih plaši, da si ne naročijo žlahtnih vrst ter rajši domače pa v časih malovredne sorte ali vrste pomnožujejo. Sklenil sem zato, kakor lani, tudi letos, cepiče spodaj navedenih vrst, kar jih bom več, kakor za lastno potrebo imel, brez plačno razdeliti. Vsaki naj se dosti rano oglasi, ter za poštno spremnico in za zavetje, katero je jako zamudno, 30 kr. v pisemskih znamkah dopolnje precej ali ko prejme cepiče.

Dobi pa se pri meni: 1. „Zimska zlata parmena“, 2. „Kanadiška rejneta“, 3. „Sevniška voščenska“, 4. „Štajarski mašancelj“ in 5. Šam-

panjska rejneta“. To pa so vrste, katere imajo na trgu dobro ime in visoko ceno, ter se za zimo ohranijo lahko; priporočane so od izkušenih strokovnjakov.

Druge vrste dam pa samo na posebno zahtevanje.

V Brežicah, dne 21. dec. 1888.

F. Ogorevc, posestnik drevesnic.

Sejmovi. Dne 7. januarija v Mariboru, v Šmarji in pri Novi cerkvi. Dne 8. januarija v Imenem (za svinje). Dne 9. januarija na Bregu v Ptuji (za svinje). Dne 11. januarija na Planini. Dne 12. januarija v Poličanah (za svinje). Dne 14. januarija pri sv. Filipu v Kozjanskem okraji.

Dopisi.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Taki so!) Dandanašnji imajo nekateri Slovenci do svojih rojakov malo zaupanja. Ako je katero posestvo na prodaj, ne bodo ga lahko od domačina kupili, drugače kakor pod ceno. Če pa pride kak debel tujec, ta ga kupi po celo primerni ceni in potem se začne kosanje, ki se Bogu usmili. Vendar od tega kupi potlej lahko neumni Slovenec jeden kosček tako drago, kakor bi bil poprej dobil skorej polovino onega posestva in debeluh jo pobriše s kakim tisočakom dobička, da se potem lahko dalje debeli, grdo živi od žuljev slovenskih in se smeje trepastim Slovincem! Te primere žal, da niso redke. Moj Bog, kam bomo prišli ubogi Slovenci, ako bo tako naprej šlo? Ali že ne bo skoro v postavi dospela prepoved tega grdega kosanja? Žalostno za razsvitljeno Avstrijo, ki dopušča, da se na jednom posestvu, kjer so leta in leta živeli prav mirno mirni, delavni Slovenci, h krati postavi po več koč, ter se s tem širi nemanštvo in beda med ubogo ljudstvo, ki je že tako od vseh strani dovolj stiskano. Slovenci, ako imate posestvo na prodaj, le takim grdim mešetarjem ne prodajajte, saj se tudi med Slovenci še nahaja mnogo premožnih, ki vam lahko kupijo, akoravno tudi po licitaciji. Zakaj le po tem načinu bi se polagoma reševali tujega življa, ki vedno od slovensko-nemške meje prodira v Slovenijo. Tuji so vam prav grdi ode-ruhi, ne rečem vsi, vsaj poštene Nemce jaz, kakor vsak pameten Slovenec visoko čisla; a nekateri so taki, da vam niso boljši od judov. Kakor ima jud v načrtu svojem, da mora kristjana opehariti, kjer mu je količkaj mogoče; jednako so si v vspeled vzeli nekateri naši sosede, liberalni namreč, da morajo ubogo slovensko ljudstvo guliti do belih kosti v svojo korist. Jeden primer: Pri sv. Ani je dal oznaniti letošnje poletje nek prusak, da mu naj Slovenci donašajo v nek bližnji trg črešnje; kilo bi plačeval po 5 kr., a berite zavedni Slo-

venci: Kadar je dobil naše rojake v klešče, ni več plačal za kilo kakor 3 in na zadnje 2 kr. (berite — dva krajcarja!) Tako se niti trganje ne plača, ne pa še dolga pot in nošnja. Jeden je nosil 3 ure daleč 30 kil in dobil je bornih 90 kr. To si je že z nošnjo zaslužil, kje je pa drugi trud? Ni li to vnebovpijoča krivica? Taki vam so ti tujci!

Iz Ribnice. (Pobirek.) Nek Kočevar — ime nič ne stori pri tem — kupil je tu lani o novem letu v Ribnici hišo in je hotel tudi on, kakor prednik njegov, krčmariti v njej in prodajati razno šaro. Ker pa imamo itak že dve štacuni, zato se je poslednje dotičnim odbornikom silno protivilo in mu je bil prejšnji odbor nasproten v tem, da bi dobil še dovoljenje za krčmo. Nekdo (!) se je celo nekoč izrazil, da še ni zloba, da bi moral ravno ta Kočevar to dovoljenje dobiti. A kaj se zgodi? Ker mu je drugače bila hiša za nič, moral jo je zopet oddati, pri volitvi pa je glasoval, kar je čudno, za same svoje neprivošljivce. Kmetom, kamor tudi s torbo zahaja, bilo je takošnje očitne breztačnosti zares odveč in bati se je, da bode jih sedaj več pokazalo odslej vrata in pot njemu in njegovi mavhi. Kedaj bodo toraj prišli takojnji ljudje do razuma?

Iz Središča. (Odgovor.) V št. 50 „Slov. Gosp.“ p. 1. se nekdo spodtika nad Središko požarno brambo, oponašajoč jej marsikatero napačnost. Dopisniku ni prav, da je med ude požarne brambe bil sprejet „nek žid“, kakor ga dopisnik imenuje. G. L. je zares žid, toda pravila nikakor ne branijo, da židi ne bi smeli biti društveniki; sprejel se je on med društvenike, ker se je od njega pričakovalo to, kar od vsakega društvenika in v tem se nismo varali, kajti g. L. je bil vodja plezalcev in spreten v svoji stroki. Da pa bi se njemu celo društvo pokoravalo, to ni res, edino le sklepi društvenega odbora so bili vselej za društvo merodajni in pri teh se nikdar ni pokazalo nasprotno menjenje ali nesloga. Društvu pobiriti neslovensk ali sloventvu nasproten značaj se ni od nikogar izmed društvenikov poskusilo, tudi od g. L. ne, in če bi se to tudi od katere strani poskusilo, bilo bi to pri naših udih, vnetih narodnjakih zastonj. Pohod v Čakovci pa je bil hvalevreden, ker ni imel drugega namena ali pomena, kakor ogledati si pri sosednjem društvu spretne bram-bene naprave, kar je za naše mlado društvo bilo koristno in potrebno. Pohod v Ormoži je imel tudi le društveni značaj, ker le to naše društvo zasleduje; politika in strankarstvo v našem društvu nima in ne sme imeti prostora. Dosedanjo stvarno pot bode to društvo tudi za znaprej hodilo in si v tem ne pusti od nikogar uplivati. Želeti bi le bilo, da bi dosedanji lepi mir in sloga tudi za znaprej se med društveniki ohranila in potem bode društvo ustre-

zalo svoji lepi nalogi. In v to pomozi Bog! — (Iz ozira na imena gg. priposilcev smo dali temu „odgovoru“ prostor v listu in vsak bralec lahko vidi iz njega, da naš dopisnik, kar se tiče stvari, ni povedal neresnice. S tem pa bodi konec besedi! Ured.)

Iz Šmarskega okraja. (Naš novi okrajni šolski svet.) V zadnjem dopisu mojem rekel sem bil, kako radi bi prišli naši nasprotniki nemškutarji v okrajni šol. svet. Danes moram besede svoje nekoliko popraviti. Nemškutarji niso naši nasprotniki in sovražniki, ampak naši dobri in najzanesljivejši pomočniki v borbi za pravice naše. Ali ne dokazuje tega zadnja volitev v okrajni šolski svet Šmarski? Čisto malenkostno nepravilnost pri volitvi starega okrajnega šol. sveta so hteli porabiti, da bi vrgli okr. šol. svet, ter potem — sami prišli vanj, seveda, kolikor se da, v pomnoženem številu! Stari okr. šol. svet je bil, kakor sem Vam zadnjič poročal, razpuščen in že dné 28. decembra volil je okrajni zastop Šmarski novih petero udov v okr. šol. svet. In kaj so izdale vse velikanske agitacije naših nasprotnikov — hotel sem reči: prijateljev — nemškutarjev? Nič! Naši možje v okrajnem zastopu vedeli so skoro brez vsake agitacije od naše strani, kaj jim je storiti, da se reši narodna čast Slovenska. Da Vam čisto po domače povem: Nemškutarji kopali so narodnjakom jamo, pa sami so pali va-njo! S svojim rekurzom, vsled katerega je bil stari okrajni šol. svet razpuščen, pripomogli so nam, da smo pri volitvi 28. decembra zmagali. — Voljeni pa so bili v novi šol. svet naslednji značajni gg. Fr. Skaza, graščak in veleposestnik (Šmarje); J. Anderluh, načelnik okr. zastopa in veleposestnik (Šmarje), Podgoršek, župan Ponkovski, Gašper Senica, veleposestnik (Št. Vid); Detiček, posestnik (Sladkagora). Dokler je posloval stari okrajni šol. svet, zgodilo se je večkrat, da so nekatere stvari reševali samo v Celji; bomo videli, ali se bode tako tudi pri novem šol. svetu godilo. Še eno: Ali ne bi kazalo, da bi si novi odbor izbral za poslovni jezik slovenščino? Čas je že zdavnaj, tako mislimo!

Iz Ptuja. (Slovensko pevsko društvo.) Odbor „Slov. pevskega društva“, ki se je letos pri občnem zboru na Krškem enoglasno volil, se je v svoji zadnji seji sledeče konstituiral: predsednik: g. Miha Lešnik; podpredsednik: g. čast. pater Bonaventura Čiček; denarničar: g. Fran Suhar; arhivar g. A. Jurca in tajnik g. A. Porekar. Namestnika sta g. Josip Mihelič in g. Fran Copf, vsi v Ptuji ali v bližini. Zunanji odborniki pa so: g. dr. Fran Gross v Ljubljani — g. dr. Gustav Ipavec v Št. Jurji n. j. ž. — g. dr. Josip Serbec v Celji in g. dr. Anton Žižek v Ormoži. Namestniki teh so: g. Stanko Pirnat v Zatičini; g. dr.

Radoslav Pukl na Dunaju in g. Tomaž Romih v Krškem. — Pregledovalci računov so: g. dr. Fran Jurtela, g. Anton Klobučar in g. Luka Kunstek — vsi v Ptui. Tiskano letno poročilo, ki se je letos po darežljivosti necega čast. uda nameravalo izdati in sedaj vsacemu društveniku poslati, pride ob koncu prihodnjega društvenega leta na vrsto. Kratko poročilo o pretečenem društvenem letu se bode v časnikih razglasilo. Nekateri častiti gosp. poverjeniki in drugi udje še doneskov za pretečeno leto niso poslali. Naj to sedaj ob začetku novega leta storé, da si vodstvo prihrani toliko nepotrebnih pisarij.

Iz Celje. (Dijaška kuhinja.) Za III. društveno šolsko leto 1888/9 so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti daritelji: Franc Praunseis, trgovec v Št. Jurju 2 fl., Anton Lednik, župnik v Podsredi 5 fl., Ivan Tomanič, kaplan v Št. Jurju pod Taborom 4 fl., J. Javornik, tajnik v Šmarji 1 fl., M. Ogorevc, trgovec v Konjicah 5 fl., Ferd. Jan, župnik v Št. Petru 10 fl., Dr. J. Leščnik, odvetnik v Št. Lenart 5 fl., gospa Josipa Prus, roj. pl. Uhl v Konjicah 5 fl., Dr. J. Vošnjak v Ljubljani 3 fl., Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20 fl., Val. Par. župnik v Gotovljah 5 fl., Ferd. Roš v Hrastniku 2 fl., T. Jeretin, župnik Teharje, 5 fl., Franc Veršec, c. kr. notar v Sevnici 5 fl., Ivan Drobnič, trgovec na Laškem 3 fl., Dr. John c. kr. sodnik v Slov. Gradcu 1 fl., Ivan Govedič župnik v Šoštanji 5 fl., Mat. Kaučič, trgovec Št. Jur 5 fl., M. Gril, koncipient v Postojni mesečnino 50 kr., ekscelexna knezoškof za december 4 fl., J. Kavčič c. kr. rud. inženir v Celji 1 fl., 1 fl., Slavni okrajni zastop v Sevnici letnino 10 fl., v Šoštanju 10 fl., v Šmarji 20 fl., in občinski zastop v Šmarji 10 fl., Gosp. Ant. pl. Iljašič, nabral v Šmarji 37 fl. Vsem blagim dariteljem presrečna zahvala v imenu naše mladine in prosimo še daljnih mislih darov. Mihael Vošnjak, l. r. Maks Veršec l. r. predsednik. blagajnik.

Iz Bizeljskega. (Narodno spanje.) Prav žalo se mi je storilo, ko sem bil tovrne na Bizeljskem. Lepi vinogradi kedaj so zdaj podobni puščavi, pač ubogi kmet, kje bo zdaj tvoj prihodek, kje bo davek? Nič menj pa se mi duševno stanje Bizeljancev ne smili. Kajti tam je vsa narodnost izgubljena. Tam je na prvem mestu „taič“. Ker sem ravno potreboval dopisnico, zato grem na pošto, da jo kupim in rečem poštarju: Dajte mi dopisnico. On pa me le debelo gleda in hitro sem spoznal, da je prusak. Med tem pride tudi, mislim, župan k njemu in sta le nemške otrobe vezala. Oh ti dušna tema, da se Vi date takemu v roke, ko je ta zagrizeni Vaš poštar! Ali nimate svojega rojaka, ki je zmožen občinskega uradovanja, da ta imeniten posel daste tujcu v roke? Kje je tisti župan, od narodne stranke

voljen? Oh ti žalostna narodna stranka! Izvedel sem, da so imeli prej domačina za župana, ki je sam uradoval, se ve, da nemško. Nemec je bil oni in Nemec je ta v tujih rokah. Moram dalje proti Hrvaškemu in tu pridem v Kapele. Tam je lepa farna cerkev in prijazen hrib, ali zopet je tu ljuba nemčija; župan je brkast ponem čenec in uraduje, kakor da bi bil že kje na Pruskem. Svet se obrača, ali se bo pa kedaj za nas Slovence na pravo stran obrnil, in jasni dan napočil? Zdaj pa hajdi preko meje na Hrvaško in kar bom tam izvedel, to Vam bom prihodnjič povedal. Vam, dragi Slovenci, pa zakličem, da bi Vam že skoraj prišla narodna spomlad, da bi se porušili stolci Vaših nemškutarjev — županov. Bog pomози in sreča junaška.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na sv. večer se je zaročila nadvojvodinja Valerija, najmlajša hči svetlega cesarja, z nadvojvodom Franc Salva-torjem. — V nižji Avstriji, tedaj v deželi, kjer leži Dunaj, imajo občine velike stroške in je čisto navadno, da jemljejo 50—95% priklade. To je silno in je le sreča, da še ljudje svoje reči ležje spečajo, ker so blizu velicega mesta. — Od letos naprej je v vsakem c. kr. polku po en stotnik, en nadporočnik in en poročnik več, kakor jih je bilo doslej. — Gradec išče za mestno kaso višjih dohodkov in tirja sedaj že po 6 gold. davka za vsacega psa. No, ta davek gre sicer visoko, toda ni brez potrebe. — „Tagespost“, stara tetka v Gradcu, je sila huda na ministra za uk in bogočastje, češ, da izdaja nemštvo. In kaj je pregrešil? Njegova obljuba, da hoče prihodnje leto poskusiti na c. kr. gimnaziji v Mariboru s slov. podukom, to se pravi, naj se nekaj reči uči tudi v slov. jeziku — ta njegova obljuba, kakor je skromna, ne da tem ljudem, ki imajo „tetko“ v rokah, miru. Sirote, bodo se že vtolažili, ne vemo pa, če kje g. minister ne pusti cele stvari pri obljubi — njim na ljubo. — Koroški nemškutarji so že na nogah ter se kuje zoper predlog dr. Ferjančiča, naj se razdelé nekateri volilni okraji bolj pravično, že na „ognjevitih protestih“. Koroškim rodoljubim bode pač veliko dela, da odbijejo te-le proteste. — V Ljubljani se ustanavlja „pravniško društvo“ in ima namen, izdajati lastno glasilo, „Slov. pravnik.“ — Iz Notranjskega se je odpeljalo več slov. rodbin v Brazilijo. Vse odgovarjanje je bilo pri njih zastoj, naj bi ne le se ne ke-sali kedaj! — V Ajsovcih tik Gorice je hudobna roka porezala vse sadno drevje v vrtu tamošnje slov. šole. Sluti se, da je bila to roka — Laha. Slov. šola mrzi Lahom neznano hudo in so se hudo upirali zoper njo. — Mesto Trst ne shaja